

สมุททธานุภาพทางเศรษฐกิจภาคทะเล กับห่วงโซ่อุปทานกิจการพาณิชย์นาวี

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

ประธานกรรมการบริษัทในเครือวี-เชิร์ฟ กรุ๊ป
ประธานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

วันพฤหัสบดีที่ 24 กันยายน 2569

สมุททานุภาพเศรษฐกิจเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเป็นรัฐชายฝั่ง และการเป็นเส้นทางพาณิชย์ระดับนานาชาติ

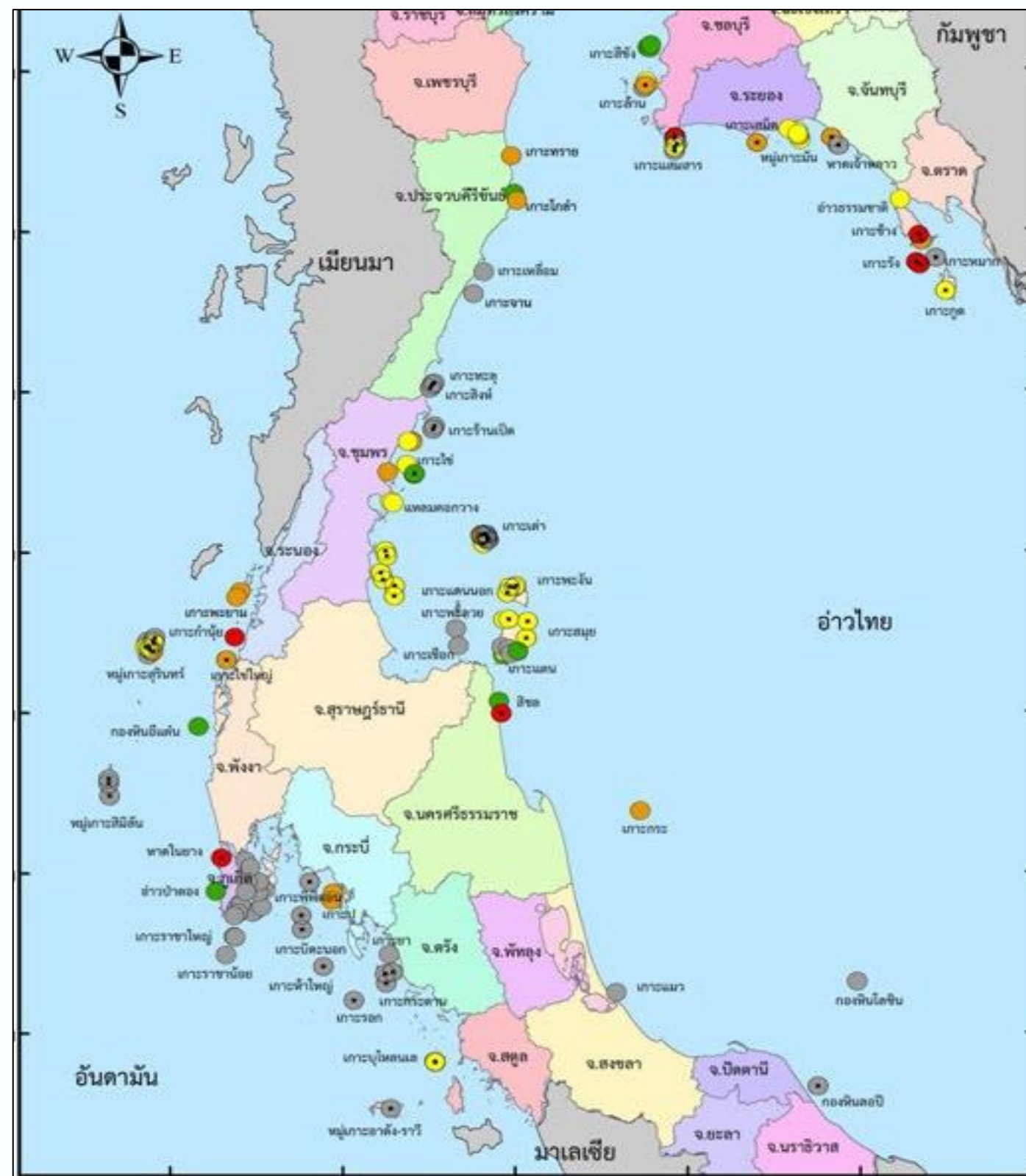
แผนที่แสดง Landbridge สมัยอยุธยาและก่อนหน้า

- พื้นที่ทะเลไทยประมาณ 323,488.33 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 63 ของพื้นที่ซึ่งเป็นแผ่นดิน 513,115 ตารางกิโลเมตร
- ชายฝั่งทะเล 3,148.32 กิโลเมตร ด้านตะวันออกหรืออ่าวไทยความยาว 2,055.18 ตารางกิโลเมตรและฝั่งตะวันตกทะเลอันดามัน 1,093.14 ตารางกิโลเมตร

เขตทางทะเล	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)		
	ฝั่งอ่าวไทย	ฝั่งอันดามัน- ช่องแคบมะละกา	รวม
น่านน้ำภายใน (Internal Water)	54,103.47	7,850.57	61,954.04
ทะเลอาณาเขต (Territoial Sea)	29,344.36	23,723.86	53,068.26
เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone)	23,909.19	13,604.04	37,513.23
เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (EEZ)	88,193.97	75,633.65	163,827.62
พื้นที่พัฒนาร่วม ไทย-มาเลเซีย (JDA)	7,125.22	-	7,125.22
รวม	202,676.20	120,812.12	323,488.33

ที่มา : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

3

องค์ประกอบสำคัญของสมุทธานุภาพทางเศรษฐกิจ

Economic Sea Power: Maritime and Land Link

- การเป็นรัฐชายฝั่งและปัจจัยเอื้อทางภูมิรัฐศาสตร์ (Coastal State & Geo Politics)
- ศักยภาพการเป็นเส้นทางพาณิชย์นาวีระดับนานาชาติ (Global Maritime Route)
- ความสามารถในการเชื่อมโยงผลประโยชน์จากทะเลกับเศรษฐกิจของประโยชน์ (Sea-Land Connectivity)
- อำนาจอธิปไตยและศักยภาพในการปกป้องเหนืออาณาเขตทะเลไทย (Sovereignty & Protect Power)
- ขีดความสามารถปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างประเทศ (Interstate Power Interaction Capabilities)

ผลประโยชน์เศรษฐกิจทางทะเลของประเทศไทยปี พ.ศ. 2569

มูลค่าประมาณ 36.507 ล้านล้านบาท (1/1)

ปีพ.ศ.2568 มูลค่า 29.957 ลล.บาท

(ปรับปรุง 24 ก.ย. 69 ความน่าเชื่อถือของข้อมูลให้อยู่ในดุลยพินิจ)

หน่วย : ล้านล้านบาท

1. มูลค่าเส้นทางการค้าทางทะเลด้วยการหักสัดส่วนขนส่งทางถนน
(หักขนส่งทางถนน 8.91%)

➤ 24.904

2. อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับปิโตรเคมีคอล-พลาสติก ช่วง 7 เดือนแรก ราคาปิโตรสูงขึ้น 10.45%
(เฉพาะอุตสาหกรรมพลาสติกมูลค่า 7.257 แสนล้านบาท)

➤ 2.841 ?

3. รายได้จากการท่องเที่ยวที่ได้จากทะเล

คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 66.3 ของรายได้ท่องเที่ยว (รวม) มูลค่า 2.852 ล้านล้านบาท ลดลง 2.31%

➤ 1.891

4. ค่าจ้างแรงงาน-เกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม-เศรษฐกิจทางทะเล

จำนวนประมาณ 17.86 ล้านคน

➤ 2.143?

5. มูลค่าขอส่งเสริมการลงทุนและโยชน์จากพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ EEC (ขยายตัวร้อยละ 80)

➤ 2.5 – 2.612

6.มูลค่าทรัพยากรแก๊ส-ปิโตรเลียมที่ได้จากพื้นที่ทะเล (ราคาน้ำมันปรับขึ้นเฉลี่ย 10.45%)

0.719

7.รายได้จากอุตสาหกรรมบริการพาณิชย์และอุตสาหกรรม-บริการที่เกี่ยวข้อง

ตัวเลขนี้ไม่ได้รวมวิกฤตราคาน้ำมัน

0.592

8. อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาหารทะเลบรรจุกระป๋องและแปรรูปอื่นๆ

0.278

9.รายได้จัดเก็บภาษี-ค่าธรรมเนียมของกรมศุลกากร-ค่าภาคหลวง

(รายได้ศุลกากร 115,572 ลบ., รายได้จากรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง 1.2 แสนล้านบาท

รายได้ภาคหลวงปิโตรเลียม 76,270 ลบ., ภาษีปิโตรเลียม 44,165 ลบ.) ตัวเลขนี้ไม่ได้รวมวิกฤตราคาน้ำมัน

0.358

10.มูลค่าจากการทำประมงน้ำเค็ม-เพาะเลี้ยงชายฝั่ง (ค่าเฉลี่ย 10 ปี)

มูลค่าประมงจากทะเล 67,831 ลบ., มูลค่าเพาะเลี้ยงชายฝั่ง 92,911 ลบ.

มูลค่านำเข้าสินค้าประมงทั้งบริโภคในประเทศและส่งออก 154,353 ลบ.

0.169?

- ผลประโยชน์จากศักยภาพทางทะเล มูลค่าทางเศรษฐกิจ 36.507 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน 1.88 เท่าของ GDP
- ส่งผลทำให้ GDP ของไทย มีมูลค่ามากกว่า 19.332 ล้านล้านบาท หรือประมาณ 581,938.5 ล้านเหรียญสหรัฐ (EXC เฉลี่ย 33.22 บาท/USD) อยู่ในลำดับ 2 ของอาเซียนรองจากอินโดนีเซีย
- ความมั่งคั่งมีทุนสำรองระหว่างประเทศสุทธิ (ส.ค. 69) 307,696.5 ล้าน USD อยู่ในอันดับ 12 ของโลกและอันดับที่ 2 รองจากมาเลเซีย รายได้เฉลี่ยคนต่อปี (GNI Per Capita) ประมาณ 8,813.84 USD
- สมุทรภาพนาวีทำให้เกิดอุตสาหกรรมและบริการต่อเนื่องรวมถึงการลงทุนโดยเฉพาะในพื้นที่ EEC
- รายได้จากอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันและอุตสาหกรรมปิโตรเคมีคอล-พลาสติก-ปุ๋ย
- ประมงทางทะเล-ชายฝั่งและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับโซ่อุปทานอาหารทะเล
- การท่องเที่ยวชายฝั่งและพื้นที่ทะเลไทยมีสัดส่วนร้อยละ 66.3 ของรายได้ท่องเที่ยวทั้งหมด
- รัฐมีการเก็บภาษีศุลกากร-ค่าธรรมเนียมภาคหลวง
- ทำให้เกิดการจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม-เศรษฐกิจทางทะเลทั้งทางตรงและทางอ้อมมากกว่า 17.86 ล้านตำแหน่ง (มูลค่าการจ้างงาน ประมาณ 2.143 ลล.บาท)

นิยามและความหมาย

- รัฐใดรัฐหนึ่งมีอำนาจมากกว่าหรือน้อยกว่าอีกรัฐหนึ่ง ในการเจรจาการค้าหรือข้อตกลงใดๆ อันเป็นผลประโยชน์แห่งรัฐและ/หรือความมั่นคง เกี่ยวข้องกับขนาดเศรษฐกิจ-ตลาดการค้า- ทรัพยากรธรรมชาติ- ตลอดจนพลาณภาพหรือการเป็นชาติมหาอำนาจ
- เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ตั้งแต่ระดับรัฐต่อรัฐหรือสถาบันตลอดจนความสัมพันธ์ของบุคคล อีกฝ่ายหนึ่งซึ่งมีอำนาจต่อรองที่เหนือกว่าในการเจรจาเพื่อหวังผลประโยชน์หรือได้ประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้งซึ่งคู่เจรจามีอำนาจต่อรองหรือศักยภาพที่ต่ำกว่าอาจต้องจำนนทำตาม
- ปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เกี่ยวข้องกับสมุทพลาณภาพเกี่ยวข้องกับความสามารถของประเทศทั้งด้านการเมืองระดับภูมิภาคและระดับโลก

พื้นที่ทับซ้อนทะเลจีนใต้

- ประกอบด้วยหมู่เกาะพาราเซลและหมู่เกาะสแปรตลีย์
- ประเทศจีนซึ่งเป็นมหาอำนาจอ้างสิทธิ์เหนือหมู่เกาะดังกล่าวมีการสร้างท่าเรือ-สนามบินและฐานทัพทางทหาร
- ทั้งฟิลิปปินส์และเวียดนามต่างอ้างกรรมสิทธิ์ กรณีนี้เป็นข้อพิพาทระดับนานาชาติต่างไม่ยอมรับเนื่องจากเป็นเส้นทางเดินเรือสากล

➤ กรณีศึกษาที่ 2 : ท่าเรือแหลมฉบัง VS ท่าเรือไฮจิมีนห์ ตัวอย่างการแข่งขันสมุทรภาพระดับภูมิภาค

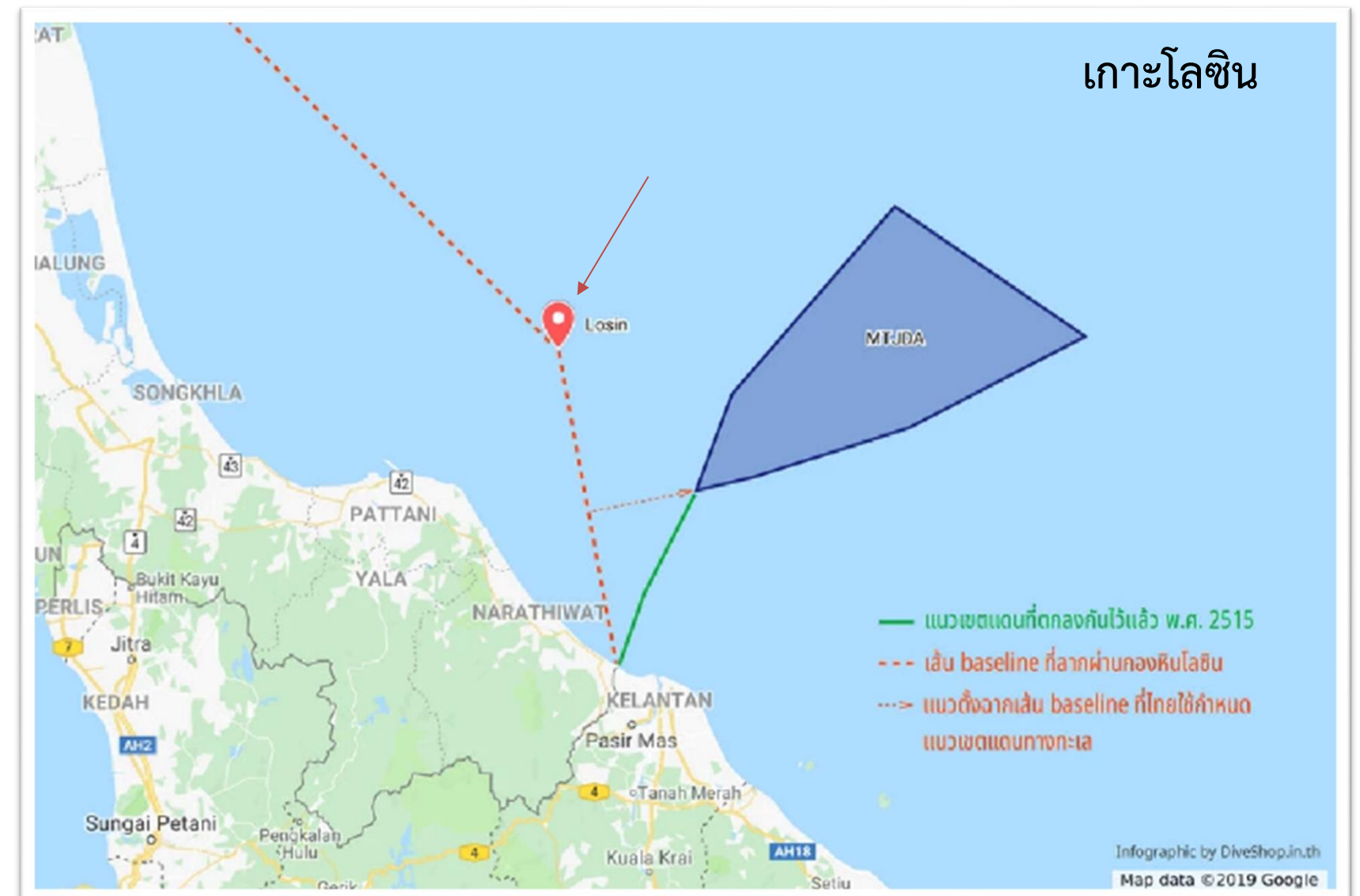
9

- ท่าเรือไฮจิมีนห์ ปริมาณสินค้าผ่านท่า 9.1 – 10 ล้าน TEUs (เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.8) และท่าเรือกายแมพ (Cai Mep) อยู่ห่างจากท่าเรือไฮจิมีนห์ 80 กม. ปริมาณสินค้าผ่านท่า 7 ล้าน TEUs
- ประเทศเวียดนามแซงหน้าไทยด้านการส่งออก ปีพ.ศ. 2568 มูลค่า 469,243.6 ล้าน/USD เทียบกับไทยมูลค่า 339,578.4 ล้าน/USD หรือสูงกว่าไทย 1.38 เท่า
- เวียดนามสามารถยกฐานะประเทศเป็นศูนย์กลางการลงทุนระดับโลกโดยใช้ศักยภาพการใช้ประโยชน์จากทะเล
- ขนาดเศรษฐกิจของเวียดนาม ปีพ.ศ. 2568 มูลค่า 17.5 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 6.2 เทียบกับไทย GDP 18.9 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.0
- คาดว่าอีก 2 ปีข้างหน้าขนาดเศรษฐกิจของเวียดนามจะแซงไทยเป็นผลจากความสามารถใช้ประโยชน์จากศักยภาพของสมุทรภาพได้ดีกว่าไทย

- พื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA : Join Development Area) จากขีดหินใต้น้ำที่โผล่ขึ้นเหนือทะเลจังหวัดปัตตานี
 - ทำให้ไทยสามารถประกาศเส้นเขตแดนทางทะเลทับอาณาเขตบริเวณแหล่งก๊าซธรรมชาติปริมาณมหาศาล ประมาณ 7,125.22 ตารางกิโลเมตร
 - JDA เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีพ.ศ. 2534 และจะหมดอายุข้อตกลงในปีพ.ศ. 2571
- ต่อมาไทย-มาเลเซีย (พ.ศ. 2565) กำหนดขยายระยะเวลาออกไปอีก 10 ปี

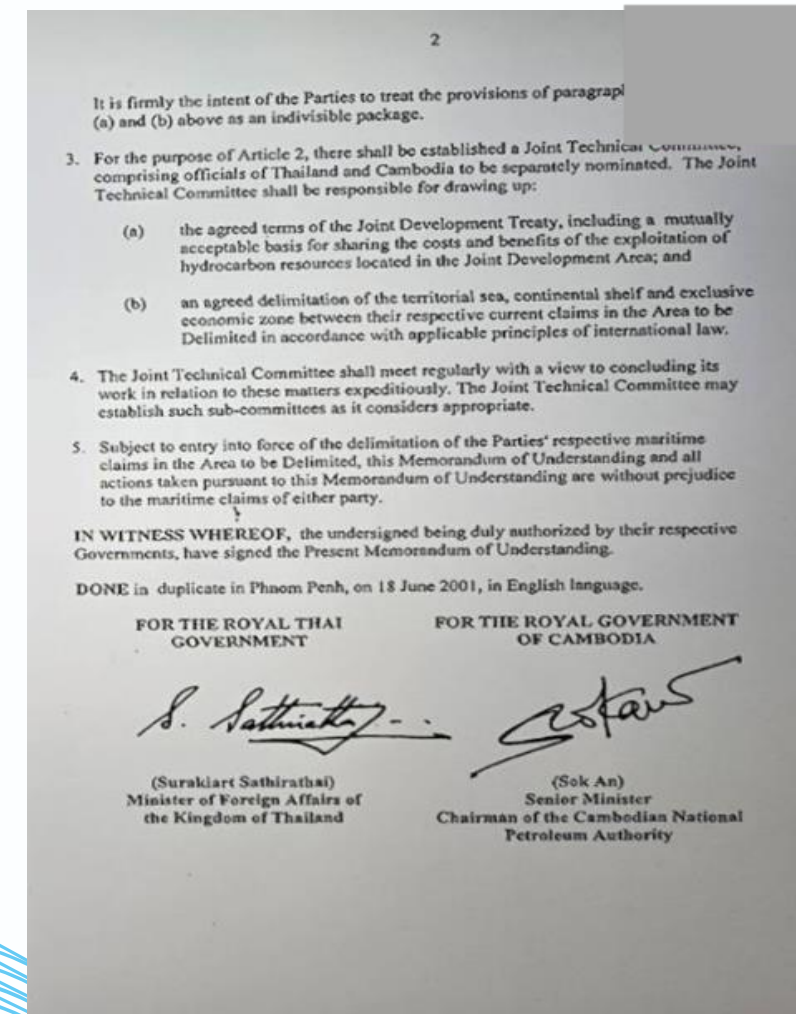
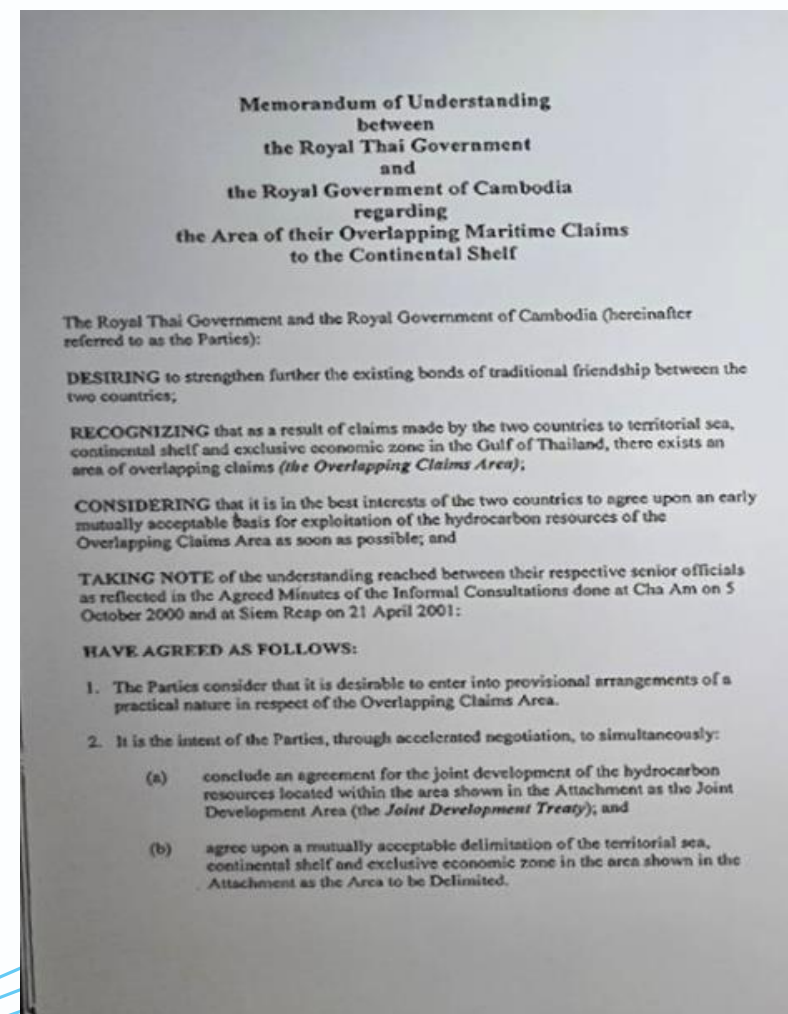
เกาะโลซิน

กรณีศึกษาที่ 4 : UNCLOS ข้อพิพาทเขตแดนทางทะเล ไทย – กัมพูชา

11

พื้นที่กัมพูชาอ้างสิทธิเขตทะเลทับซ้อน ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2515 กัมพูชาอ้างสิทธิเขตทะเลเป็นแหล่งปิโตรเลียมในพื้นที่ 26,400 ตารางกิโลเมตรประเด็นที่พึงเข้าใจพื้นที่ทับซ้อนเกาะกูดเป็นการอ้างสิทธิของกัมพูชาฝ่ายเดียวโดยการขยายเขตเศรษฐกิจจำเพาะออกไปถึงกลางอ่าวไทย นำไปสู่เวที UNCLOS ย่อมาจาก United Nations Convention on the Law of the Sea หรืออนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

ระยะทาง 135 กิโลเมตร

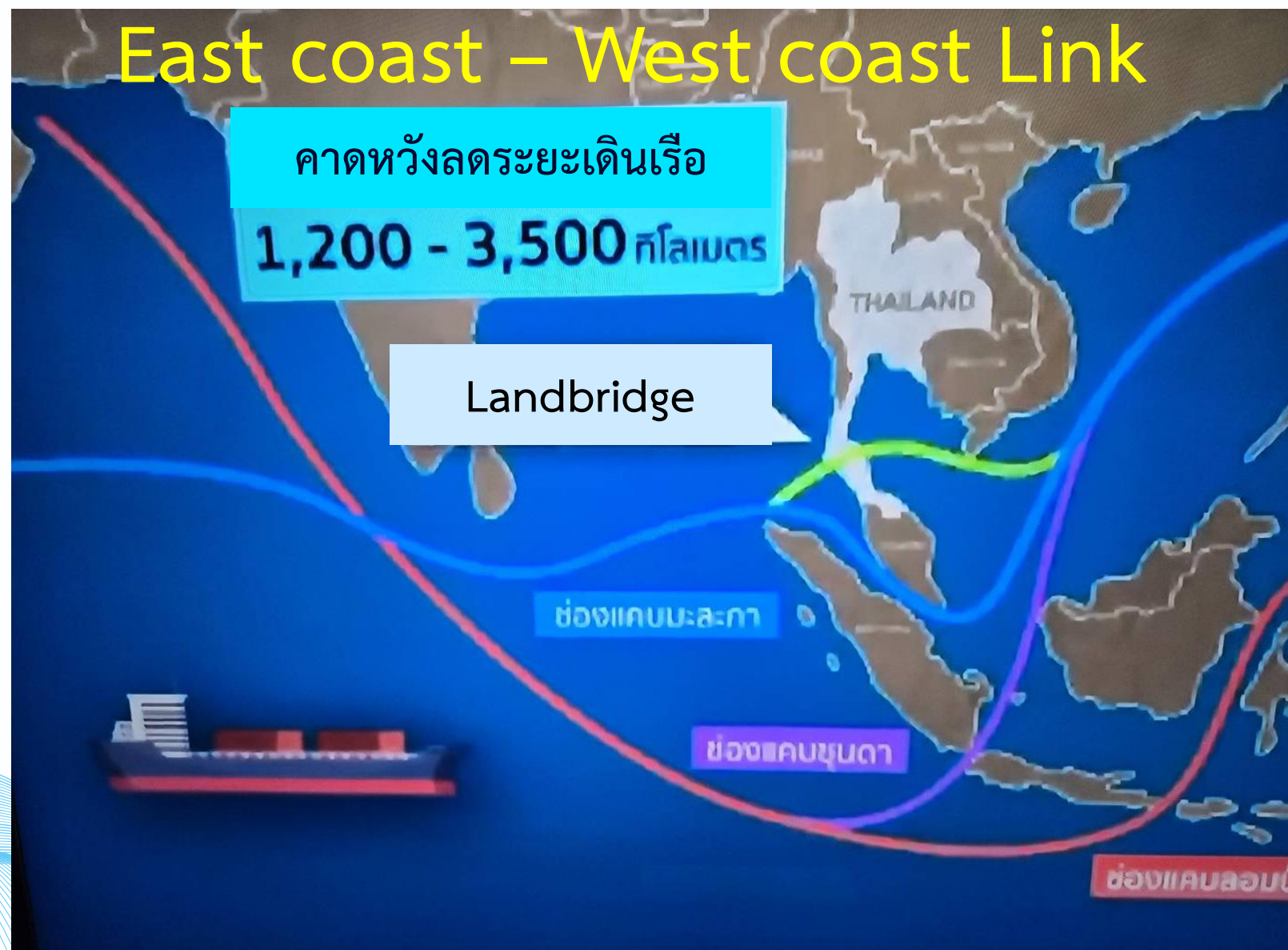

*..พบที่อาจมีความคลาดเคลื่อน

กว้าง
400
เมตร

ลึก $\updownarrow$
25 หรือ 30
เมตร

- **โครงการคลองไทย (Thai Canal)**
แนวคิดเป็นการขุดคลองลัดอ่าวไทย
จังหวัดนครศรีธรรมราชไปออกทะเล
อันดามันที่จังหวัดตรัง ความยาวใน
แผ่นดิน 135 กิโลเมตรและความยาว
ร่องน้ำ 76 กิโลเมตร (ปัจจุบันโครงการ
ไม่มีความคืบหน้า)

กรณีศึกษาที่ 7 : โครงการคลองพูนันเตโซ (1/2)

14

- **โครงการคลองพูนันเตโซ** โครงการร่วมลงทุนระหว่างกัมพูชากับรัฐวิสาหกิจจีนเป็นการขุดคลองจากนครพนมเปญผ่านจังหวัดกันดาล ตาแก้ว กัมปอต ไปจนถึงเมืองแกบเพื่อลงอ่าวไทยตอนล่างความกว้าง 100 เมตร ลึก 5.4 เมตร ระยะทาง 180 กิโลเมตร

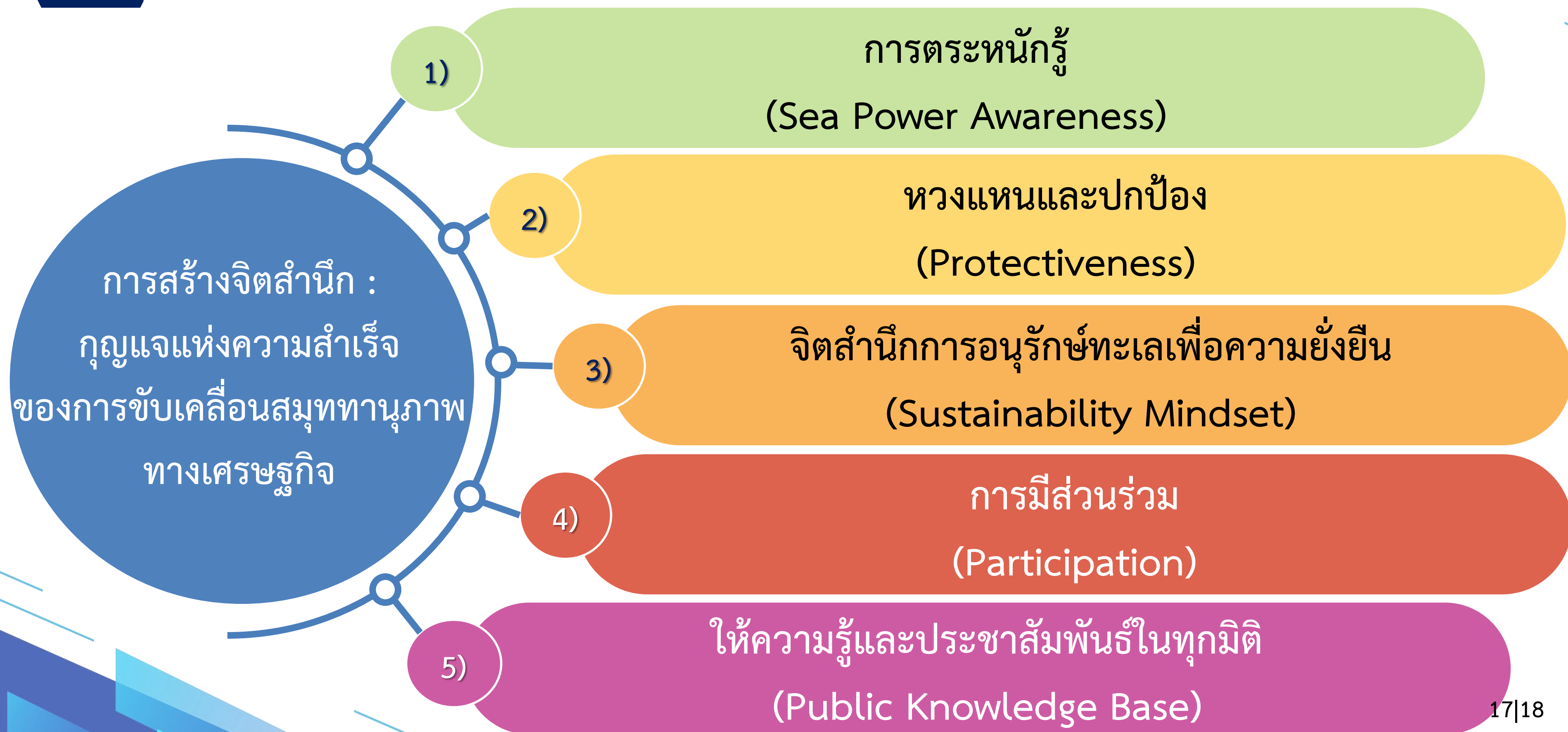

กรณีศึกษาที่ 8 : โครงการเวียดนามถมทะเลเกาะฟู้โก๊วก (Phú Quốc)

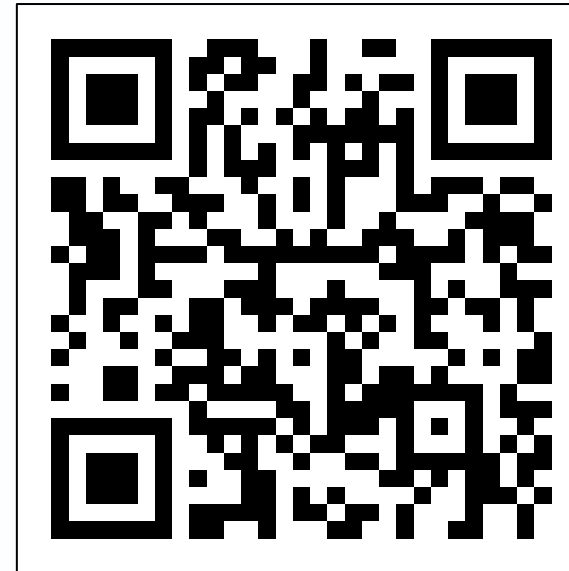
15

เวียดนามกำลังก่อสร้างสะพานและถมทะเลเชื่อมเกาะเตียนไห่ระยะทาง 47 กิโลเมตร เชื่อมแผ่นดินใหญ่ที่ ฮาเตียน (Ha Tien) ผ่าน เกาะเตียนไห่ (Tiên Hải) สู่ เกาะฟู้โก๊วก (Phú Quốc) เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวรับ APEC 2027 เพื่อลดการพึ่งพาการคมนาคมทางเรือปกติและกระชับความมั่นคงทางทะเลในอ่าวไทยอาจเสร็จปี 2030

THANK YOU

สามารถสแกนบทความ
“สมุททานุภาพและปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจ
การเมืองระหว่างประเทศ”
ได้ที่

: [tanit.sorat](https://www.facebook.com/tanit.sorat)

: [ดร.ธนิต โสรัตน์](https://www.youtube.com/channel/UCvKw0p0p0p0p0p0p0p0p0p0)

: www.tanitsorat.com